

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

DE OFFENTLIGE EXAMINA

I

RÖNNE HÖIERE REALSKOLE

I JUNI OG JULI 1860.

RÖNNE.

TRYKT I J. H. COLBERGS BOGTRYKKERI.

Efterretninger

om

Rønne høiere Realskole

for

Skoleaaret 1859—60

af

G. S. Jørgensen,

Skolens Rector.

Indbydelsesskrift

til

**de offentlige Examina i Rønne høiere Realskole
i Juni og Juli 1860.**

Rønne.

Trykt i J. H. Colbergs Bogtrykkeri.

EFTERRETNINGER

OM

RÖNNE HÖIERE REALSKOLE

FOR SKOLEAARET 1859—60

AF

G. S. JØRGENSEN,

SKOLENS RECTOR.

I. Examina 1859.

1. Afgangsexamen for Realdisciple.

I følge Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 10de Juni foretoges den skriftlige Del d. 23de, 24de, 25de og 27de Juni. Den mundtlige Del, der overværedes af Professor Mundt som Examinenscommissær, afholdtes ifølge Ministeriets Skrivelse af 15de Juni i 4 Dage fra d. 5te til d. 8de Juli.

Til denne Examen indstillede følgende Disciple sig:

1. Hans Georg Knudsen, Søn af Skolelærer K. i Vestermariesogn, født sammesteds d. 13de April 1841, optagen i Skolens 2den Kl. d. 23de August 1855.
2. Hans Peter Kofoed, Søn af Avlsbruger K. i Hasle, født sammesteds d. 8de Decbr. 1839, optagen i Skolens 1ste Kl. i Slutningen af Mai 1855.
3. Peter Thorvald Emilius Hamann, Søn af Amdsdyrlæge H. i Rønne, født i Dänischenhagen ved Frederiksort d. 29de Juli 1841, optagen i 1ste Kl. d. 1ste Septbr. 1850.

Disse 3 Disciple bestode Prøven med følgende Characterer i de enkelte Fag:

	Dansk.	Tydsck.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Geogra.	Arithm.	Geom.	Naturl.	Naturl.	Skrivning og Tegn.
Knudsen	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Ug.	Ug.	Ug.	Mg.	Ug.
Kofoed	Mg.	Mg.	Mg.	Ug.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.
Hamann	Mg.	G.	G.	Mg.	G.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.

Foruden Examenscommissæren og Skolens Lærere deltog ifølge Indbydelse fra den fungerende Rector Pastor Jørk i Poulsker og Pastor Klein i Rønne i Censuren, den første i Tydsk, Fransk og Engelsk, den sidste i Engelsk.

2. Afgangsexamens første Del.

Ifølge Ministeriets Skrivelse af 9de Juni afholdtes den skriftlige Examen i tydsk Stil d. 24de Juni. Den mundtlige Del af Prøven, til hvis Afholdelse det i anførte Skrivelse var overladt den fungerende Rector at anordne det Fornødne, afholdtes d. 14de og 15de Juli.

Til denne Examen indstillede sig Discipel Christian Ditlev Fasting, Søn af Forstraad, Skovrider F. i Aakersogn, født sammesteds d. 9de Novbr. 1841, optagen i Skolens 2den Kl. d. 20de Juli 1853.

Han erholdt ved denne Examen følgende Characterer i de enkelte Fag:

Fransk.	Tydsk.	Naturhistorie.	Geographi.
Mg.	Mg.	Mg.	Mg.

Foruden Skolens Lærere deltog ifølge Indbydelse Kammerherre Wegener i Censuren i alle 4 Fag.

3. Hovedexamen.

Den skriftlige Prøve afholdtes d. 11te og 12te Juli, den mundtlige fra d. 14de til d. 19de Juli. Gymnastik- og Svømmeprøve fandt Sted d. 19de Juli.

I Censuren deltog ifølge Indbydelse: Artillericapitain Fallsen (Tydsk og Geographi), Pastor Klein (Fransk, Engelsk, Latin, Græsk, Religion, Mathematik), Provst Meyn (Tydsk, Naturlære, Naturhistorie, Mathematik), Pastor Mossin (Geographi og Græsk), Adjunct Sommer (Religion, Historie, Geographi), Kammer-

herre Wegener (Fransk, Tydsk, Engelsk, Historie, Geographi, Naturhistorie), Overlæge Zahrtmann (Naturhistorie).

Tillige med Skolens øvrige Disciple underkastede C. D. Fasting sig denne Examen i alle de Fag, som ikke høre til Afgangsexamens første Del, hvorefter Skolen meddelte ham Modenhedsattest til Optagelse i en lærd Skoles 7de Kl. Han er derpaa optaget som Elev i Sorø lærde Skoles og Opdragelsesanstalts 7de Kl.

Resultatet af samtlige 3 Examina og det derefter afholdte Lærermøde var følgende:

5te Realklasses 3 Disciple bleve alle dimitterede.

Af 5te stud. Klasses 4 Disciple dimitteredes 1, de 3 øvrige forbleve i Klassen.

Af 4de Realklasses 4 Disciple opflyttedes 2 i 5te Realkl., 2 forbleve.

4de stud. Klasses eneste Discipel forblev.

Af 3die Realklasses 9 Disciple opflyttedes 8 i 4de Realkl., 1 udgik af Skolen.

3die stud. Klasses 4 Disciple opflyttedes alle i 4de stud. Kl.

Af 2den Klasses 16 Disciple opflyttedes 6 i 3die Realklasse, og 5 i 3die stud. Klasse; 5 forbleve.

Af 1ste Klasses 13 Disciple opflyttedes 8 i 2den Kl., 5 forbleve.

Forberedelsesklassens Examen afholdtes d. 13de Juli, hvorefter 5 af dens Disciple, nemlig de i den følgende Fortegnelse under Nr. 4 — 8 anførte, optoges i Skolens 1ste Kl.

II. Disciplene.

Ved Slutningen af forrige Skoleaar var Disciplenes Antal 54, af hvilke 4 udgik efter bestaaet Afgangsexamen (se ovfr.), og 1 umiddelbart efter Hovedexamen, nemlig L. Hasselriis. I Aarets Løb ere efterhaanden 8 Disciple udmeldte af Skolen, nemlig C. O. Jespersen, M. J. Ipsen, J. N. A. Svendsen, E. J. Sonne, T. M. Petersen, J. C. Thorsen, A. C. Ellebye, L. F. Sonne. Desuden har Døden berøvet Skolen een brav og flink Discipel, C. V. Zahrtmann.

I samme Tidsrum har Skolen haft en Tilgang af 16 Disciple, af hvilke følgende 12 bleve optagne ved Skoleaarets Begyndelse:

1. Tage Algreen Hansen (II Kl.), Søn af By-skriver H. i Allinge.
2. Viggo Hansinius Holm (II Kl.), Søn af Kjøbmand H. i Allinge.
3. Christian Frederik Gottlob Gradmann (II Kl.), Søn af Assessor G. i Rønne.
4. Michael Peter Ancker (I Kl.), Søn af Kjøbmand A. i Rønne.
5. Anthon William Boss (I Kl.), Søn af Kjøbmand B. i Rønne.
6. Peter Michael Herbst (I Kl.), Søn af Postmester H. i Rønne.
7. Thomas Michael Otto Leopold Terp (I Kl.), Søn af Kammerraad og Toldinspectør T. i Rønne.
8. Theodor David Rønne (I Kl.), Søn af Consul og Kjøbmand R. i Rønne.
9. Anthon Bohn Rønne (I Kl.), Søn af Skrædermester R. i Rønne.
10. Lars Madsen Schou (I Kl.), Søn af Skomagermester S. i Rønne.
11. Johan Christopher Henrik Rummelhoff

Sannom (I Kl.), Sön af Regimentschirurg S. i Allinge.

12. Peter Adolph Nielsen (I Kl.), Sön af Kjöbmand N. i Rönne.

For 2 af disse Disciple, Hansen og Schou, er Fritagelse for Aldersbestemmelserne bevilget af Ministeriet.

Paa Grund af Forberedelsesklassens Nedlæggelse optoges fra October Maanedes Begyndelse dens 4 tilbageblevne Disciple i I Kl., nemlig:

13. Joseph Andreas Peter Lund, Sön af Procurator L. i Rönne.

14. Peder Tetens Zahrtmann, Sön af Overlæge Z. i Rönne.

15. Christian Nicolai Anker Kofoed Hoffmann, Sön af Cand. jur. H. i Rönne.

16. Hans Christian Kofoed, Sön af afdöde Artillerilieutenant K. i Aakersogn.

For de 3 förstnævnte af disse 4 Disciple er Fritagelse for Aldersbestemmelserne bevilget af Ministeriet. Med Hensyn til dem alle ere Fordringerne til deres Præstationer blevne lempede efter den Forudsætning, at de skulde forblive i Klassen endnu i det kommende Aar.

Efter denne Afgang og Tilgang tæller Skolen for Tiden 56 Disciple, der efter den ved Mai Maanedes Begyndelse afholdte Maanedscensur ere ordnede i de forskjellige Klasser saaledes*):

V Klasse.

1. V. Meyn (S).   2. P. H. K. Zahrtmann (S).
3. A. C. Boss (R).   4. C. J. L. Wichmann (R).

---

*) Det bagefter Navnet i Parenthes tilføiede R eller S betegner henholdsvis Realist eller studerende Discipel.

IV Klasse.

1. F. H. C. Norup (R). 2. H. M. Kofoed (R).
 3. C. Bohn (R). 4. V. Wulff (R). 5. C. R. J.
 Kaufmann (S). 6. C. F. J. Sonne (R). 7. L. C.
 Kofoed (R). 8. G. C. S. Jespersen (R). 9. H. P.
 L. Meyn (S). 10. N. T. H. Meyn (S). 11. A. P.
 Borgen (S). 12. A. W. Espersen (S).

III Klasse.

1. P. C. V. Meyn (S). 2. C. H. D. Zahrtmann
 (S). 3. C. N. E. Siersted (S). 4. J. P. Rønne (R).
 5. R. C. Hansen (R). 6. H. R. Holm (R). 7. C.
 L. F. Wegener (S). 8. H. A. Jensen (R). 9. E.
 Bolbroe (S).

II Klasse.

1. W. F. M. R. Norup. 2. T. A. Hansen. 3. J.
 A. Petersen. 4. H. L. Bidstrup. 5. C. A. Kofoed.
 6. V. H. Holm. 7. H. Zahrtmann. 8. T. L. Boss.
 9. V. Rønne. 10. C. F. J. B. Tornè. 11. P. J.
 Rønne. 12. J. C. Ellebye. 13. C. F. G. Gradman.

I Klasse.

1. P. T. Zahrtmann. 2. A. B. Rønne. 3. M. P.
 Ancker. 4. J. C. S. Jensen. 5. P. M. Herbst.
 6. L. M. Schou. 7. A. W. Boss. 8. And. M.
 Jespersen. 9. Ad. M. Jespersen. 10. V. E. Colberg.
 11. C. N. A. K. Hoffmann. 12. H. C. Kofoed. 13. T.
 M. O. L. Terp. 14. H. G. A. Espersen. 15. P. A.
 Nielsen. 16. J. C. H. R. Sannom. 17. T. D. Rønne.
 18. J. A. P. Lund.

III. Lærerne.

Den 6te Juni 1859 blev Overlærer ved Sorö lærde Skole og Opdragelsesanstalt G. S. Jörgensen af Kongen udnævnt til Skolens Rector i Stedet for den ved Döden afgaaede Rector J. C. S. Espersen. Ved det nye Skoleaars Begyndelse tiltraadte han Embedet, som i Vacancen efter hans Forgængers Död fra d. 4de April var blevet bestyret af Skolens ældste Adjunct, Hr. C. Ancher.

Ved Skoleaarets Begyndelse fratraadte Skolens Syngelærer, Hr. Petersen, Lærer ved Borgerskolen i Rönne, sine Functioner ved Skolen paa Grund af Forflyttelse til andet Embede. I hans Sted engagerede Rector Hr. Musicus Suhr til at lede Sangundervisningen i Skolen fra d. 1ste Septbr. 1859. Dette Engagement blev under 9de Septbr. approberet af Ministeriet.

Den 13de Octbr. blev den constituerede Lærer J. P. M. Jespersen af Kongen udnævnt til Adjunct ved Skolen.

IV. Undervisningen.

De ugentlige Undervisningstimer have i det forløbne Aar været fordelte paa de enkelte Lærefag saaledes, som efterfølgende Schema udviser:

Fagene.	V.		IV.		III.		II.	I.	Summa efter Fradrag af Fællestimer.
	R.	S.	R.	S.	R.	S.			
Dansk	2		2		3		4	5	16
Tydsk	4		3		4		4	4	19
Fransk	2		3		4		4	„	13
Engelsk	3		4		4		2	2	14
Latin		9		8		8	„	„	25
Græsk		5		4		„	„	„	9
Religion	2		2		2		3	3	12
Historie	2	3	3		2		3	3	16
Geographi	1		2		2		2	2	9
Regning og Mathematik	4	4	2	4	1	5	5	5	28
Naturlære	3		2		„		„	„	5
Naturhistorie	2		2		2		2	2	10
Skrivning	1		2		2		3	4	9
Tegning	3		2		2		2	2	9
Sang	2		2		2		2	2	4
Gymnastik	2		2		2		2	2	6
I Alt ugentlige Timer	37	38	37	37	37	38	38	36	204

Undervisningens Fordeling iblandt Lærerne har indtil Begyndelsen af April Maaned været følgende:

1. Rector Jörgensen, Latin i V S,
Græsk i IV S . . . . . 13 Timer.
2. Adjunct Ancher, Mathematik i V og IV,
Regning i V R, IV R, III, Naturlære
i IV R, Tegning i alle Klasser . . . 22 —
3. Adjunct Hoff, Tydsk i alle Klasser,
Latin i IV S, Græsk i V S . . . . . 32 —
4. Adjunct Römer, Dansk i IV, III,
II, I, Religion i alle Klasser . . . . . 26 —
5. Adjunct Hastrup, Fransk i alle Klasser,
Historie i IV, Geographi i alle Klasser 25 —
6. Adjunct Kofoed, Dansk i V, Latin i
III S, Historie i V, III, II, I . . . . . 23 —

7. Adjunct Jespersen, Engelsk i alle Klasser, Naturlære i V R, Naturhistorie i alle Klasser	27 Timer.
8. Timelærer, Landinspectör Lund, Matematik i III, Regning i II og I, Skrivning i alle Klasser, geometrisk Tegning i V R, IV R, III R	26 —
9. Timelærer, Lieutn. v. Westh, Gymnastik	6 —
10. Timelærer, Musicus Suhr, Sang . .	4 —

I Begyndelsen af April blev Landinspectör Lund udnævnt til Veinspectör for Bornholm og frasagde sig i den Aaledning følgende Undervisningsfag: Regning i II, som blev overtaget af Rector, Regning i I (med Undtagelse af en Hovedregningstime), som Adj. Jespersen overtog, og Skrivning i II og I, som blev overtaget af Adj. Koføed.

Følgende Pensa ere i Aarets Löb gennemgaaede i de forskjellige Fag og Klasser:

Dansk.

I Kl. Funchs, Röginds og Warburgs Læsebog er benyttet til Oplæsning og grammatisk Analyse. Klassen har læst det Vigtigste af Bojesens kortfattede Sproglære indtil „Forskjellige Arter af Sætninger.“ Vers efter evangelisk-christelig Psalmebog. Stil efter Dictat 2 Gange ugentlig.

II Kl. Samme Læsebog. Bojesens kortfattede Sproglære indtil § 47. Vers efter evangelisk-christelig Psalmebog. 2 Stile ugentlig (Dictat, Gjengivelse af en Fortælling, Breve).

III Kl. Holsts prosaiske Læsebog. Bojesens Sproglære indtil § 47. Digte efter Krossings poetiske Læsebog. 2 Stile ugentlig (Omskrivning af Digte, selvvalgte Fortællinger, der oplyse Ordsprog, lette Skildringer).

IV Kl. Samme Læsebog. Bojesens danske Sproglære. Digte efter Krossings poetiske Læsebog. I Stil er skreven ugentlig, i Almindelighed Fortællinger eller lette Udviklinger.

V Kl. Dorphs Omrids af den nordiske Mythologi; Oplæsning af N. M. Petersens Danmarks Historie i Hedcnold og Oehlenschlägers „Nordens Guder.“ Thortsens Litteraturhistorie S. 1—128 forbundet med Oplæsning af Prøver. Realeleverne have skrevet een Udarbeidelse hver Uge, de studerende een hver anden Uge.

Tydisk.

I Kl. Rungs Læsebog for de lavere Klasser S. 1—62. Af Hjorts lille Sproglære Afsnittene om Kjendeord, Navneord, Hjælpendagsord, regelmæssige Udsagnsord og Forholdsord.

II Kl. Samme Læsebog S. 62—173. Efter samme Sproglære hele Formlæren.

III Kl. Hjorts Læsebog S. 21—100. Efter Sammes større Sproglære hele Formlæren m. Und. af Læren om de sammensatte Udsagnsord og Brugen af „haben“ og „sein.“ I Reglen I Stil hver Uge, skiftevis skreven paa Skolen og i Hjemmet.

IV Kl. Hjorts Læsebog S. 100—112; 132—156; 195—235. Efter Sammes større Sproglære hele Formlæren. Af Wolles „Materialier til at indöve den tydske Syntax“ ere Afsnittene om Navneord, Tillægsord og Udsagnsord læste og ved skriftlig og tildels mundtlig Oversættelse af Exemplerne indövede. I Stil hver Uge; største Delen er udarbeidet i Hjemmet.

V Kl. Hjorts Læsebogs prosaiske Del S. 146—164; 183—194; 291—302; 315—329. Sammes poetiske Læsebog S. 1—65. Af hver Discipel er desuden I Gang om Maaneden opgivet et selvvalgt større Stykke af en tydisk Klassiker, i hvilket han er bleven prøvet. Efter Hjorts større Sproglære er Formlæren repeteret. Ord-

föiningslæren er bleven læst og ved mundtlig Oversættelse indövet efter Wolles „Materialier.“ Hver Uge en Extemporalstil, hver anden Uge en Hjemmestil efter Lassens Opgaver til tyske Stile.

Fransk.

II Kl. Bjerrings Læsebog S. 1—23 og 66—111. Af Abrahams Grammatik Substantivernes Declination, Kjönsreglerne, Talordene, Pronominerne og de regelmæssige Verber.

III Kl. Borrings Læsebog for Mellemklasser S. 1—82. Af Abrahams Grammatik Formlæren med Undtagelse af enkelte Paragrapher. Siden Nytaar er skrevet een Stil ugentlig efter Sibberns Stileövelser, hvorved de 36 første Stykker ere gjennemgaaede dels skriftligt dels mundtligt.

IV Kl. Borrings Læsebog for Mellemklasser S. 106—174 og S. 193—241. Hele Formlæren og Ord-dannelseslæren efter Abrahams. Stil som i 3die Klasse; de benyttede Stykker angaae Pronominerne, Verberne og Adverbierne.

V Kl. Borrings Etudes littéraires S. 280—302 og S. 323—425, de studerende Disciple tillige S. 64—109 og S. 138—153. Med Disciplens Hjemmearbeide, efter Lamartine Voyage en Orient, le livre des cent et un og Gil Blas, er holdt stadigt Tilsyn og Examination af og til foretaget. Af Abrahams Grammatik er læst Afsnittene om Artiklernes Brug, Ordstillingen, Pronominernes og Adverbiernes Brug, Formlæren er repeteret af hele Klassen, det af Syntaxen tidligere Læste af de studerende Disciple. Realisterne have siden Nytaar skrevet een Stil ugentlig efter Sibberns Stileövelser, hvorved en Del af det af Syntaxen Læste er indövet.

Engelsk.

I Kl. Af Mariboës engelske Læsebog for Begyndere de første 7 Historier.

II Kl. Samme Læsebog fra den 6te Historie til den 22de. Mariboës Formlære til de uregelrette Verber.

III R. Af Marryat's „The children of the New Forest“ er læst de 9 første Kapitler. 1 Stil om Ugen er skreven paa Skolen efter Mariboës engelske Stiløvelser. Mariboës Formlære til Hjælpeverbernes Brug.

IV R. Samme Læsebog fra S. 83, ud. Bresemanns Parleur fra S. 83—94. 1 Stil om Ugen er skreven paa Skolen efter Mariboës engelske Stiløvelser. Mariboës Formlære.

V R. W. Irwing „The Sketch Book“ S. 1—111, 135—152, 164—214, 248—275, 287—295, 305—336. Bresemanns Parleur S. 50—56 og 215—255. 1 Stil om Ugen efter Mariboës engelske Stiløvelser. Mariboës Formlære.

Latin.

III S. Madvigs Formlære; Berg & Möllers Læsebog Iste Del S. 1—53 de latinske Stykker; en Række lette Exempler ere udarbejdede paa Skolen under Tilsyn og senere lærte udenad.

IV S. Af Cornelius Nepos Thrasybulus—Datames. Af Cicero de 4 catilinariske Taler. Af Madvigs Sproglære det Væsentligste af Formlæren; af Ordføiningslæren er dels læst, dels mundtlig meddelt Hovedreglerne om Brugen af Casus, af Indicativ og Conjunctiv, samt om Gjenstandssætninger. Efter Trojels „Materialier til latinske Stiløvelser for de lavere Klasser“ i den første Halvdel af Skoleaaret 1 skriftlig og 1 mundtlig, i den sidste Halvdel 2 skriftlige og 1 mundtlig Stil, samt i hele Skoleaaret 1 Extemporalstil ugentlig.

V S. 23de Bog af Livius; Cicero de amicitia og Talen pro Sext. Roscio; 5te Bog af Virgils Æneide. Madvigs Grammatik er benyttet til Henvisning. Ugentlig 3 Stile eller 2 Stile og 1 Version.

Græsk.

IV S. Det Vigtigste af Tregders Formlære; Lunds græske Læsebog S. 8—26.

V S. Af Xenophons Anabasis 1ste og 2den Bog. Af Homers Iliade 7de og 8de Bog. Tregders Formlære; af Ordföiningslæren er mundtlig meddelt, hvad Forfatterlæsningen gav særlig Anledning til at udhæve.

Religion.

I Kl. Balslevs Catechismus til S. 30; Daaugaards og Stochholms Bibelhistorie til S. 70.

II Kl. Samme Lærebog fra S. 23 til 56; samme Bibelhistorie fra S. 97—178.

III Kl. Samme Lærebog fra S. 30 til 65; Herslebs større Bibelhistorie til S. 72.

IV Kl. Krog Meyers Lærebog til § 63; Herslebs større Bibelhistorie fra S. 77 til 158.

V Kl. Krog Meyers Lærebog fra § 83 til 145; Herslebs større Bibelhistorie til S. 123.

Historie.

I Kl. Kofods fragmentariske Fremstilling af Historiens vigtigste Begivenheder S. 1—94.

II Kl. Samme Bog S. 101—214.

III Kl. Bohrs Middelalderens Historie med Undtagelse af de nordlige og östlige Stater i Europa.

IV Kl. Fædrelandets Historie efter Allens Lærebog.

V R. Bohrs Middelalderens Historie; den franske Revolution og Keiserdömmet efter Bohrs nyere Hi-

storie; repeteret den gamle Historie efter Kofods fragmentariske Fremstilling.

V S. Frankrigs og Englands Historie efter Kofods Udtog af Verdenshistorien; repeteret Tydscklands Historie efter samme Bog, og den gamle Historie efter Bohr.

Geographi.

I Kl. Rimestads mindre Lærebog forfra til S. 62.

II Kl. Samme Lærebog: Östeuropa — Asien (S. 58 — 116).

III Kl. Samme Lærebog: Sydeuropa — America (S. 79 — 149),

IV Kl. Samme Lærebog: S. 27 (Clima) — S. 126 (Arabien).

V Kl. Thriges Lærebog repeteret samt Erslevs Beskrivelse af den danske Stat.

Regning.

I Kl. De fire Regningsarter med benævnte Tal samt Addition og Subtraction med Brök. Nogle have desuden gennemgaaet Multiplication med Brök. Een Discipel regner med ubenævnte Tal.

II Kl. Multiplication og Division med Brök, samt Reguladetri. Nogle Disciple have desuden gennemgaaet Procentregning, enkelte tillige sammensat Reguladetri, Forvandling af Maal og Mönt og Rentcsregning efter Hoffmeyers Regnebog.

III R og S. De fleste Disciple have gennemgaaet Procentregning og sammensat Reguladetri; enkelte Disciple ere komne noget videre, 2de regne endnu Reguladetri.

IV R. De fleste Disciple have gennemgaaet Procentregning, sammensat Reguladetri og Selskabsregning; enkelte Disciple ere gaaede lidt videre.

V R. har gennemgaaet Selskabsregning, Forvandling af Mönt og Maal og Rentcsregning.

Mathematik.

III Kl. Steens elementære Arithmetik de 3 første Paragrapher (Tal, Sum, Product). Mundts Geometri til 3die Capitel.

IV Kl. Jürgensens Arithmetik § 10—17; Mundts Geometri Nr. 171—464.

V Kl. De første 17 §§ af Jürgensens Arithmetik, samt det Vigtigste om Ligninger af 1ste og 2den Grad og Logarithmer. Repeteret Mundts Plangeometri. Desuden har V S. cursorisk gennemgaaet Mundts Stereometri og Ramus's Plantrigonometri. V R. har anvendt 2 Timer ugentlig til skriftlige Udarbejdelser i Mathematik.

Naturlære.

IV R. Fra 2den Indledning til § 206 efter Naturlærens mechaniske Del af Örsted.

V R. Af Örsted Naturlærens mechaniske Del S. 134—293. Af Petersens chemiske Physik S. 130—201 (Varmelæren).

Naturhistorie.

I Kl. Lütkens „Begyndelsesgrundene af Dyrerigets Naturhistorie“, Pattedyr og Fugle.

II Kl. Samme Bog, Pattedyr, Fugle, Krybdyr, Padder, Fiske.

III Kl. Samme Bog, Alt.

IV Kl. Lütkens „Dyreriget“, Krybdyr, Padder, Fiske. Vaupels „Planterigets Naturhistorie“, hele Formlæren samt II af de vigtigste indenlandske Plantefamilier.

V Kl. Lütkens „Dyreriget“, Pattedyrene og Bløddyrene; forøvrigt repeteret efter Lütkens „Begyndelsesgrundene af Dyreriget“. Vaupels „Planterigets Naturhistorie“.

Tegning.

I og II Kl. og III R. ere indövede i Frihaands-tegning efter forskjellige Hefter af „Helsteds Veiledning“; IV R. og V R. ere mest övede i Tegning efter Gibsornamenter. I geometrisk Tegning har III R. gennemgaaet Simesen's Fortegninger Nr. 1—64, IV R. Nr. 65—102, samt det Væsentligste om Ellipsen. V R. har til Övelse i plangeometrisk Tegning benyttet Simesens, og i Projectionstegning Hetsch og Ursins Fortegninger indtil Keglen.

Sang.

De i Sangundervisningen deltagende Disciple have været delte i 3 Afdelinger: Sopran, Alt og Bas. Hver Afdeling har havt 2 Timers ugentlig Undervisning. Til Övelse er benyttet Berggreens Samlinger og Choralmelodierne til den fra Roeskilde Præsteconvent udgaaede Psalmebog, udsatte for 3 Stemmer. Efter Erslevs Haandbog er en Del af Musiklæren foredraget i Timerne.

I Skrivning, Gymnastik og Svømning har Undervisningen været fremmet som hidtil.

Forberedelsesklassen.

Denne Klasse talte ved forrige Skoleaars Slutning 10 Disciple, hvoraf de 5 optoges i Skolens Iste Klasse (see S. 7). Da der ingen eller dog kun en höist ubetydelig Tilgang til Klassen var at vente, da tillige de fornödne Lærerkrafter kun med Vanskelighed kunde bringes tilveie, blev det nödvendigt, i det mindste foreløbigen, at lade Klassen gaae ind. Den ene af de tilbageværende 5 Disciple anbragtes andetsteds, for de övrige ansögte Skolens Rector Ministeriet om Tilladelse til, at de maatte optages i Skolens Iste Klasse, og der deltog i Undervisningen med Fritagelse for enkelte Fag. Efterat denne Ansögning var bevilget, indgik disse 4 Disciple i Skolens Iste Klasse fra October (see S. 9).

V. Videnskabelige Samlinger.

1. Skolebibliotheket.

Siden Afslutningen af den i forrige Aars Beretning meddelte Fortegnelse har Skolebibliotheket modtaget følgende Tilvæxt, hvoraf det med * betegnede er sendt fra Ministeriet:

- Aal, J., Erindringer som Bidrag til Norges Historie fra 1800 til 1815, udg. af Lange. 3—4 H. Christiania 1859.
- * Aarsberetninger fra det kongelige Geheimearchiv, indeholdende Bidrag til dansk Historie af utrykte Kilder. II B. 4 H. Kbh. 1859.
- Andree, K., Südafrika und Madagascar. Leipz. 1859.
- Ankjær, S., Geographisk-statistisk Haandbog. II B. 5—11 H. Kbh. 1859—60.
- Appiani Alexandrini Romanarum historiarum quae supersunt. Ed. ster. Tom. 1—4. Lips. 1829.
- Bakewell, F. C., Vort Aarhundredes mærkeligste Opfindelser. Oversat af F. C. Sørensen. Kbh. 1859.
- Balzac, H. de, Scènes de la vie Parisienne, 4 Voll., Scènes de la vie privée, 2 Voll., Scènes de la vie de province, 1 Vol. Paris 1856—7.
- Barth, H., Reiser i Nord- og Mellem-Afrika. Oversat af J. Michaelsen. 1—17 H. Kbh. 1859—60.
- Barthélemy, J. J., Voyage du jeune Anarcharsis. Paris 1859.
- Berghaus, H., Physikalischer Atlas. 1, 3, 4, 5, 6 Lief. Gotha 1849—51.
- Böttger, C., Das Mittelmeer. Leipz. 1859.
- Brandt, C. J., Dansk Klosterlæsning i Middelalderen. II. En Legende-Samling. Kbh. 1859.
- Bredow, G. G., Handbuch der alten Geschichte, Geographie und Chronologie. Altona 1837.
- Buttmann, P., Lexilogus. 1—2 Band. Berl. 1825.
- Chateaubriand, Itinéraire de Paris a Jerusalem. 1—2 Tom. Paris 1856.

- Chateaubriand, Le génie du christianisme. Par. 1855.
- Clausen, H. N., Nyt Tidsskrift for udenlandsk theologisk Litteratur. 1859 1—4 H. 1860 1 H. Kbh.
- Dionysii Halicarnassensis opera omnia. Ed. ster. Tom. 1—6. Lips. 1829.
- Etzel, A. v., Die Ostsee und ihre Küstenländer. Leipz. 1859.
- Fénelon, Aventures de Télémaque. Par. 1859.
- Flora Danica, Kobberstykkernes 44de Hefte, det uiluminerede Exemplar Nr. 6. Opbevares ved Skolen, men tilhører Kongen.
- Fogh, C., C. Lütken og C. Vaupell, Tidsskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben. Anden Række. 1 B. 3—6 H. 2 B. 1 H. Kbh. 1859—60.
- * Forchhammer, G., Oversigt over det Kongelige danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger og dets Medlemmers Arbejder i 1858 (Nr. 7—8) og 1859 (Nr. 1—2). Kbh.
- Fryxell, A., Berättelser ur Svenska Historien. 26—28 D. Stockh. 1859.
- Gersdorf, E. G., Leipziger Repertorium der deutschen und ausländischen Literatur. XVII Jahrg. II B., 3—6 H., III B. IV B. XVIII Jahrg. I B. 1—4 H. Leipz. 1859—60.
- Grimm, J. u. W., Deutsches Wörterbuch. II B. 7 Lief., III B. 2—3 Lief. Leipz. 1859.
- Hammerich, M., Ewalds Levnet. Kbh. 1860.
- Hartwig, G., Naturen og Menneskelivet i det høie Norden. Oversat af T. Jensen. Kbh. 1859.
- Herodotus. Mit erklärenden Anmerkungen von K. W. Krüger. Berlin 1855.
- * Holst, E., Meddelelser om Koleraepidemien i Korsör 1857 (Doctordisp.). Kbh. 1859.
- Hugo, V., Notre dame de Paris. 1—2 Voll. Paris 1859.
- Hugo, V., Odes et ballades. Paris 1859.

- * Kragh, P. H., Fortegnelse over Odense Cathedral-skoles Bogsamling. Odense 1859.
- Lamartine, A. de, Harmonies poétiques et religieuses. Paris 1858.
- Lamennais, F., Essai sur l'indifférence en matière de religion. 1—4 Tom. Paris 1859.
- Lamennais, F., Paroles d'un croyant. Paris 1843.
- * Meddelelser fra det statistiske Bureau. 5te Saml. Kbh. 1859.
- Mignet, F. A., Histoire de la révolution française. 1—2 Tom. Paris 1845.
- Molbech, C., Dansk Ordbog. 2den Udg. 10 H. Kbh. 1859.
- Müller, J. v., Vier und zwanzig Bücher allgemeiner Geschichten. Stuttg. u. Tüb. 1839.
- Munch, P. A., Det norske Folks Historie. 6 B. 5—6 H. Christiania 1859.
- Nordiske Oldskrifter udg. af det nordiske Literatur-Samfund. XXVI: Islenskvæði. 3 H. Kbh. 1859.
- Nordisk Universitets Tidsskrift. V Aarg. 1—3 H. udg. af A. Ingerslev. Kbh. 1859, G. Ljunggreen. Lund 1859, G. A. Krogh. Christ. 1860.
- Pascal, B., Pensées. Edition variorum. Paris 1859.
- Pascal, B., Les provinciales. Par. 1857.
- Petermann, A., Mittheilungen aus Justus Perthes' geographischer Anstalt 1859: V—XII og Ergänzungsheft, 1860: I—IV. Gotha.
- Petersen, C., Den sidste Franklin-Expedition. 1 H. Kbh. 1860.
- Philologisk-historisk Samfund: Kort Udsigt over Samfundets Virksomhed i Aaret 1858—9. Kbh. Gave fra Samfundet.
- * Programmer fra 21 Skoler i Danmark og Slesvig for 1859, fra 7 Skoler i Holsten og Lauenborg for 1859, fra 7 Skoler i Norge for 1858.

- Rördam, H. F., Kjöbenhavns Kirker og Klostore i Middelalderen. 1 H. Kbh. 1859.
- Rördam, T. S., Libri Judicum et Ruth (Doctordisp.) Kbh. 1859.
- Sachs, S., Auflösungen der in Meier Hirsch Sammlungen von Beispielen etc. enthaltenen Gleichungen und Aufgaben. Berl. 1859.
- * Salomonsen, L. W., Urinsyreinfarcten hos Nyfödde (Doctordisp.) Kbh. 1859.
- Senecae, L. A., opera quae supersunt. Recogn. F. Haase. 1—3 Vol. Lips. 1852—3.
- Staël, Mdme de, Considérations sur les principaux événements de la révolution française. Paris 1843.
- Staël, Mdme de, Corinne ou l'Italie. Paris 1857.
- * Statistisk Tabelværk. Ny Række. 18 B. Kbh. 1858.
- Steenstrup, M. G. G., Dansk Maanedsskrift. 1859. 1 B. 6 H., 2 B. 1860. 1 B. 1—4 H. Kbh.
- Stieler, A., Handatlas über alle Theile der Erde und über das Weltgebäude. Vollständige Ausg. Gotha 1859.
- Thiers, A., Consulatets og Keiserdømmets Historie. Oversat af Magnus. 180—190 Lev. Kbh. 1859.
- Thucydides. Mit erklärenden Anmerkungen herausgeg. von K. W. Krüger. 1 B. 2 H. Berl. 1858.
- Tidsskrift for Philologi og Pædagogik. 1 Aarg. 1—3 H. Kbh. 1859—60.
- Trap, J. P., Statistisk topographisk Beskrivelse af Kongeriget Danmark. 10—11 H. Kbh. 1859.
- Trap, J. P., Grundtegninger af Kjöbstæderne, Kort over disses Jorder o. s. v. 3—11 H. Kbh. 1859—60.
- Ungewitter, F. H., Neueste Erdbeschreibung und Staatenkunde. 1—2 B. Dresd. 1858—9.
- * Vaupell, C., Iagttagelser over Befrugtningen hos en Art af Slægten Ödogonium (Doctordisp.). Kbh. 1859.
- Worsaae, J. J. A., Nordiske Oldsager i det kongelige Musæum i Kjöbenhavn. Kbh. 1859.
-

2. Den naturhistoriske Samling.

Den naturhistoriske Samling er bleven forøget med følgende Gjenstande:

Et Barneskelet.

En udstoppet *Talpa europæa*.

„ „ *Sciurus vulgaris*.

„ „ *Mus decumannus*.

„ „ *Lutra vulgaris*.

„ „ *Mustela putorius*.

„ „ *Meles taxus*,

og Kranierne af samme.

Huden af en Stør, foræret af Hr. Adjunct Koefoed.

Potehuden af en Graasæl, foræret af Discipel And. Jespersen.

3. Discipelbibliotheket.

Discipelbibliotheket er i Aarets Løb blevet forøget med følgende Bøger, der her opføres som Fortsættelse af Kataloget og Beretningen i forrige Aars Indbydelsesskrift:

№ 766.	Hoffmann: Brudevalget og Guldskaalen. To Fortællinger.
767.	H. v. B. Sonofferet. Novelle.
768.	H. C. Andersen: Eventyr og Historier. Fjerde Samling.
769.	Beatus Dodt: Fredensborg.
770.	„ Rideknægten.
771.	Forf. til Livsbilleder: Danske Landsbyhistorier.
772.	Conradi: Gammel og Ung. Novelle.
773.	Guizot: Ægteskabelig Kjærlighed. Historisk Skizze.
774.	Danmarks illustrerede Almanak for 1860.
775.	Folkekalender for Danmark for 1860.
776.	Armstrong: De to Søcadetter.
777.	E. S.: Phantasterne.
778.	Dr. H. Fortællinger.
779.	„I Hjemmet“. 5te Aargang 1859.

- № 780. Skandinavisk Folkemagazin for 1859.
 781. Et Tidens Barn.
 782. Fra Provindserne.
 783. Paa Steppen. Oversat fra Engelsk.
 784. Tommeliden og Syvmilestøvlerne.
 785. Ch. Dickens: Rejeminder fra Italien.
 786. " " fra America.
 787. " Livets Kamp.
 788. C. Hauch: Charles de la Bussière. Historisk Digtning
 fra den franske Revolution.
 789—90. Valdemar Krones Ungdomshistorie. To Dele.
 791. Maine Reid: Plantejægerne.
 792. Garibaldi. En biographisk Skildring.
-

VI. Skolebeneficier.

Beneficium af fri Undervisning for dette Skoleaar har været tilstaaet følgende Disciple: 1. A. C. Boss. 2. P. H. K. Zahrtmann. 3. C. Bohn. 4. F. H. C. Norup. 5. V. Wulff. 6. K. F. J. Sonne. 7. A. C. Ellebye. 8. C. R. J. Kaufmann. 9. J. P. Rönne. 10. R. C. Hansen. 11. L. F. Sonne. 12. P. C. V. Meyn. 13. C. N. E. Siersted. 14. P. J. Rönne. 15. V. M. F. R. Norup. 16. H. L. Bidstrup. 17. C. F. J. B. Torné. 18. M. P. Ancker. 19. H. A. Jensen.

VII. Udtog af Skolens Regnskab

for Finantsaaret 1859—60.

Indtægt.

1. Beholdningen fra forrige Finantsaar	1652 Rd. 18½ Sk.
2. Indbetalte Restancer fra foreg. Aar	3 — 16 —
3. Tilskud fra den almindelige Skolefond	10,000 — „ —
4. Renter af Skolens rentebærende Formue	164 — 2 —
5. Forpagtningsafgift af Skolens Jorder	60 — „ —
6. Bidrag fra Amtsrepartitionsfonden	100 — „ —
7. Skolecontingenter	1109 — 16 —
8. Refusion for Tavlepenge	76 — „ —
9. Ikke betalte Restancer fra forrige Aar	61 — 88 —
10. Refunderede Forskud til Livsforsikringspræmier	85 — 83 —

13,312 Rd. 31¼ Sk.

Udgift.

1. Lærernes faste Gager med Tillæg	5785 Rd. 64 Sk.
2. For Timeundervisning	1228 — 12 —
3. Pensioner	944 — 39 —
4. Tilskud til Bibliotheket og videnskabelige Anstalter	400 — „ —
5. Bygningernes og Inventariets Vedligeholdelse	302 — 64½ —
6. Brændsels- og Belysningsforødenheder	184 — 30 —
7. Skatter og Afgifter	36 — 50 —
8. Regnskabsføringen	200 — „ —
9. Forskjellige løbende og ekstraordinære Udgifter	181 — 95 —
10. Oversendt til Livrente- og Forsørgelsesanstalten	85 — 83 —
11. Restancer	105 — 30 —

9454 Rd. 83½ Sk.

lignet med Indtægten 13,312 — 31¼ —

---

bliwer Beholdningen **3857 Rd. 41 Sk.**

Schema

*over Examinationens Gang ved de offentlige
Examina i Rönne höiere Realskole 1860.*

A. Afgangsexamen

for studerende Disciple.

1. Den skriftlige Prøve.

Tirsdag d. 26de Juni Kl. 4—8. Tydsk Stil.

2. Den mundtlige Prøve.

Mandag d. 16de Juli Kl. 10. Fransk.

Kl. 4. Tydsk.

Onsdag d. 18de — Kl. 5½. Geographi.

Torsdag d. 19de — Kl. 9½. Naturhistorie.

Til denne Examen indstille sig 2 Disciple: V. Meyn
og P. H. K. Zahrtmann.

Afgangsexamen for Realdisciple vil i Aar ikke blive
afholdt.

B. Hovedexamen.

1. Den skriftlige Prøve.

Tirsdag d. 10de Juli.

Kl. 8—11. V, IV, III. Dansk Stil.

— 8—9½. II. Dansk Stil.

— 9½—11. I. Dansk Stil.

— 3—6. VS, IVS. Latinsk Stil; VR, IVR. Engelsk
Stil; III, II. Regning.

Onsdag d. 11te Juli.

Kl. 8—11. VS. Latinsk Version; VR, IVR, I. Regning.

— 3—6. VR, IV. Tydsk Stil.

2. Den mundtlige Prøve.

V Klasses Læsestue.

II Klasses Læsestue.

Lørdag d. 14de Juli.

Kl. 8—9 $\frac{1}{2}$.	II. Dansk.	Kl. 8—10 $\frac{1}{2}$.	IV. Tydsk.
— 9 $\frac{1}{2}$ —10 $\frac{1}{2}$.	V. Historie.	— 11—1.	I. Religion.
— 11—12.	VS. Latin.	— 4—5 $\frac{1}{2}$.	IV. Fransk.
— 4—5.	III. Latin.	— 5 $\frac{1}{2}$ —7.	III. Religion.
— 5—6.	VS. Græsk.		

Mandag d. 16de Juli.

Kl. 8—10.	II. Tydsk.	Kl. 8—10.	I. Dansk.
— 10—11 $\frac{1}{2}$.	V. Fransk.	— 10—12.	III. Matematik.
— 11 $\frac{1}{2}$ —1.	IV. Historie.	— 12—1.	VR. Naturlære.
— 4—6.	V. Tydsk.	— 4—6.	IV. Arithmetik.
— 6—6 $\frac{1}{2}$.	VR. Engelsk.	— 6—7.	III. Historie.

Tirsdag d. 17de Juli.

Kl. 8—9 $\frac{1}{2}$.	II. Religion.	Kl. 8—9 $\frac{1}{2}$.	I. Historie.
— 9 $\frac{1}{2}$ —10 $\frac{1}{2}$.	IVS. Græsk.	— 9 $\frac{1}{2}$ —10 $\frac{1}{2}$.	III. Geographi.
— 11 $\frac{1}{2}$ —1.	IV. Geographi.	— 11 $\frac{1}{2}$ —1.	II. Naturhistorie.
— 4—6.	V. Matematik.	— 4—5 $\frac{1}{2}$.	I. Engelsk.
— 6—7.	III. Engelsk.	— 5 $\frac{1}{2}$ —7.	IVS. Latin.

Onsdag d. 18de Juli.

Kl. 8—10.	I. Tydsk.	Kl. 8—9 $\frac{1}{2}$.	III. Dansk.
— 10—11 $\frac{1}{2}$.	II. Geographi.	— 9 $\frac{1}{2}$ —11.	III. Naturhistorie.
— 12—1.	V. Religion.	— 11 $\frac{1}{2}$ —1.	I. Naturhistorie.
— 4—5 $\frac{1}{2}$.	II. Engelsk.	— 4—6.	IV. Religion.
— 5 $\frac{1}{2}$ —7.	V. Geographi.	— 6—7.	IVR. Engelsk.

Torsdag d. 19de Juli.

Kl. 8—9 $\frac{1}{2}$.	IV. Naturhistorie.	Kl. 8—9 $\frac{1}{2}$.	II. Historie.
— 9 $\frac{1}{2}$ —11.	V. Naturhistorie.	— 9 $\frac{1}{2}$ —11.	III. Fransk.
— 11—1.	IV. Geometri.	— 11 $\frac{1}{2}$ —1.	II. Fransk.
— 4—6.	III. Tydsk.	— 4—6.	I. Geographi.
— 6—7.	IVR. Naturlære.		

Fredag d. 13de Juli Kl. 4 afholdes Svømmeprøve.

Fredag d. 20de Juli Kl. 11 prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple.

Lørdag d. 21de Juli Kl. 11 offentliggjøres Prøvernes Udfald og Translocationen. Derefter indtræder Sommerferien.

Torsdag d. 23de August Kl. 8 begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære de mundtlige Prøver og Translocationen indbydes herved Disciplenes Fædre og Foresatte, samt Enhver, der har Interesse for Skolen.
